

**SUOMEN YRITTÄJIEN
JA KUNTALIITON
YHTEISET SUOSITUKSET
YRITYKSILLE JA KUNNILLE
KRIISISTÄ PALAUTUMISEEN**

1. SUOSITUSTEN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Yrittäjien ja Kuntaliiton yhteistyön tarkoituksena on antaa suosituksia kuntien ja yrittäjien yhteistyöhön koronaviruksen jälkeiseen jälleenrakennukseen. Tavoitteena on yritysten toimintaedellytysten palauttaminen, alueiden työpaikkojen ja kuntien elinvoiman turvaaminen.

Ensimmäiset suositukset kriisitoimiksi annettiin 19.3.: https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/kuntaliitto_yrittajat_suositukset.pdf

Nämä suositukset ovat uusia, ja tähtäävät kriisistä palautumiseen ja pidempiaikaiseen yhteistyöhön.

Lisäksi Suomen Yrittäjät on suositellut aluekehitysohjelmassaan, että maakuntatasoisesti laadittaisiin ns. selviytymissuunnitelmat. Useat maakunnat ovat aloittaneet näiden valmistelun. Koko aluekehitysohjelma: https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/aluekehitysohjelma_2020.pdf

2. YRITTÄJIEN JA KUNNAN VUOROPUHELU

- Kunnanjohtaja, elinkeinojohtaja ja yrittäjäyhdistyksen johto jatkavat vuoropuhelua yritysten toimintaedellytysten ja kunnan elinvoiman turvaamiseksi. Työn tavoitteena on seurata käyttöön otettujen toimenpiteiden vaikutuksia ja päivittää niitä. Yhteistyölle luodaan vakiintuneet toimintatavat.

3. YRITYKSET KUNNAN VUOKRALAISINA TAI ASIAKKAINA

- Kuntien tiloissa tai tontilla vuokralla olevien yrittäjien kykyä jatkaa toimintaansa on muuttuvassa tilanteessa tarpeen seurata ja tarvittaessa sopia yhdessä tilanteen edellyttämistä joustoista toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Tällaisia ovat esimerkiksi:
 - siirtyminen toisenlaiseen toimitilaan
 - vuokranalennukset ja vuokravapautukset (esim. jos toiminnan harjoittaminen rajoitustoimien takia keskeytynyt)
 - joustot kuntien perimissä maksuissa (esim. vesimaksut)

4. KRIISIRAHOITUS JA TUKIRAHAT

- Monet kunnat ovat ottaneet tässä poikkeuksellisessa tilanteessa käyttöön erityistukia, joiden tavoitteena on tukea yritysten toiminnan jatkamisessa kriisin yli. Tällaisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi:
 - Maksetaan yrityksille suorituksia ennen eräpäivää
 - Joustot kuntien perimissä maksuissa
 - Edullisten ja helposti haettavien mikrolainojen myöntäminen

5. SUOSITUKSIA JULKISTEN HANKINTOJEN TOTEUTTAMISEKSI

1. Kuntien kannattaa edelleen hankkia tarvitsemiansa palveluja ja tuotteita markkinoilta. Tällä hetkellä julkisten hankintojen merkitys on yrityksille poikkeuksellisen merkittävä.

2. Julkisia hankintoja suunniteltaessa on entistä merkityksellisempää arvioida hankintojen pitkäaikaisia ja laaja-alaisia vaikutuksia yrityksiin

ja markkinaaan. Katse on kohdistettava pidemmälle tulevaisuuteen ja kriisinjälkeiseen aikaan. Olennaista on nyt pyrkiä luomaan edellytyksiä pikaiselle elpymiselle ja elinvoiman edistämiseksi.

3. Kuntia suositellaan selvittämään, onko niiden mahdollista aikaistaa hankintojaan. Moni hankintakokonaisuus voi vallitsevassa tilanteessa olla elintärkeä niihin osallistuville tarjoajille. Kuntia suositellaan kilpailuttamaan ja teettämään mahdollisuuksiensa mukaan nyt aikaistetuksi sellaisia töitä, jotka tehtäisiin joka tapauksessa lähitulevaisuudessa. Tällä tavalla voidaan hieman kompensoida lyhyen tähtäimen liikevaihdon menetystä.

4. Myös pienhankintojen rooli voi olla merkittävä. Kunnat ja yrittäjät voivat yhteistyössä pohtia, miten kunnan erilaisissa hankintatarpeissa voitaisiin hyödyntää pienyrittäjien palveluja. Kuntien on hyvä pohtia, onko niillä mahdollisuutta suunnata pienhankintoja sellaisille toimijoille tai kilpailuttaa pienhankintoja sellaisten toimijoiden kesken, joiden osalta tilanne on haastavinta. Haasteita on ollut esimerkiksi ravintolapuolella sekä liikennöinnissä. Lisäksi kunnat voivat pohtia, miten ne voisivat omalla toiminnallaan edistää yritysten ketterää sopeutumista muuttuvaan tilanteeseen.

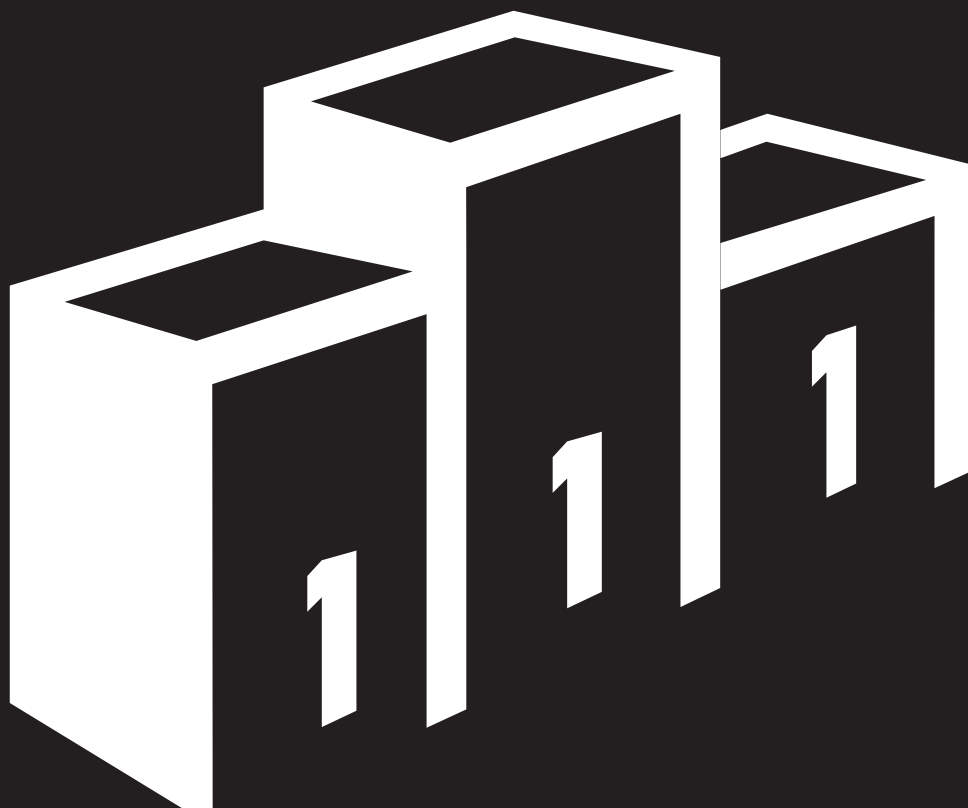
5. Voimassa olevien hankintasopimusten osalta toimittajien ja kuntien kannattaa yhteistyössä neuvotellen etsiä sopimusehtojen ja sopimusten kohtuullisuuteen tähtääviä ratkaisuja ja käyttää mahdollisia joustoja. Olisi suositeltavaa pyrkiä löytämään ratkaisuja, joista aiheutuu puolin ja toisin mahdollisimman vähän vahinkoa. Tämä on vaihtoehto sille, että sopimuksia irtisanottaisiin tai purettaisiin.

6. Kuntia suositellaan mahdollisuuksien mukaan aikaistamaan yrityksille suoritettavien maksujen maksupäiviä.

7. Pikaisen elpymisen näkökulmasta on tärkeää miettiä välittömästi hankintoihin elinvoimaa edistäviä ratkaisuja. Tässä pohdinnassa on hyvä käyttää hankintojen koko keinovalikoimaa, joista yhtenä esimerkkinä suurissa hankintakokonaisuuksissa osatarjousten jättämisen mahdollistaminen esimerkiksi tuoteryhmittäin ja alueittain. Tällöin useampi pieni yritys voi osallistua ja tulla valituksi toimittajaksi, ja näin pysyä toiminnassa.

8. Koronakriisin jälkihoidon ja elvytyksen näkökulmasta palvelualoite voi olla yksi keino löytää uusia tapoja muotoilla palveluita. Jos kunta haluaa ottaa palvelualoitemallin käyttöön, sen tulee sitä ennen tehdä tarvittavat linjaukset ja päätökset. Linjattavia asioita ovat esim. kuka tai mitkä tahot aloitteen voivat tehdä ja mistä palvelukokonaisuuksista, miten ja mistä näkökulmista aloite arvioidaan, kuka tai mitkä toimielimet sen kunnassa käsittelevät, tarvittavat hallintosäännön muutokset sekä päätös mallin käyttöönotosta. Palvelualoite voi johtaa toimenpiteisiin tai ei.

On hyvä huomioida, että palvelualoitteen hyväksyminen ei automaattisesti johda siihen, että aloitteen tekijä valittaisiin palveluntuottajaksi, vaan palvelualoitteen johdosta kunta voisi päättää esimerkiksi järjestää palvelunkokonaisuudesta hankintalain mukaisen tarjouskilpailun tai lainsäädännön salliessa perustaa palvelusetelijärjestelmän.

9. Julkisten hankintojen neuvontayksikkö palvelee koko Suomen hankintalain mukaisia hankintayksiköitä ja antaa neuvoja sekä ohjeita. Neuvontayksikkö ylläpitää kattavaa hankintasivustoa osoitteessa www.hankinnat.fi. Hankintayksiköt voivat olla yhteydessä neuvontayksikköön puhelimitse tai sähköpostitse. Neuvonta on maksutonta.

10. Suomen Yrittäjillä on hankintaneuvoja jokaisessa maakunnassa. Kriisin aikana maksutonta neuvontaa yrittäjille ja hankintayksiköille tarjotaan edelleen, nyt erityisesti puhelimella ja sähköisesti. Alueiden hankintaneuvojen yhteystiedot löydät täältä: <https://www.yrittajat.fi/hankintaneuvonta>

11. Julkisten hankintojen neuvontayksiköltä ja Suomen Yrittäjien hankintaneuvojilta voi tiedustella mahdollisuutta pitää etäkoulutusta hankintayksiköille ja yrittäjille tai tarpeen mukaan molemmille yhteisesti.

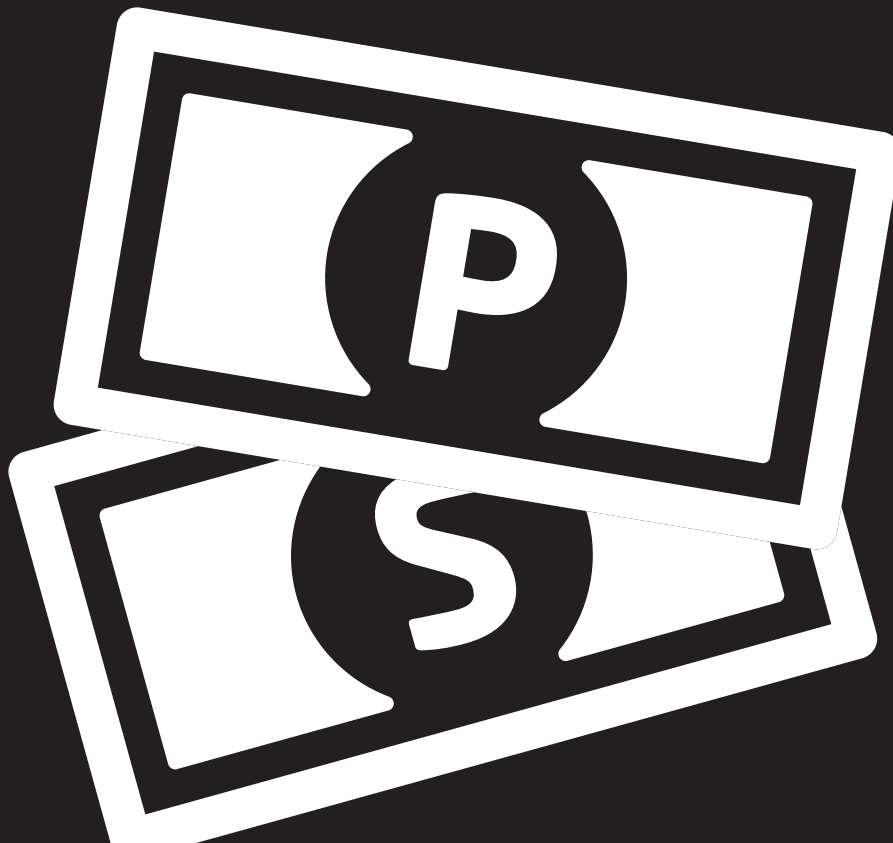

6. SUOSITUKSIA SOTE-PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISEKSI

- 1.** Palvelusetelien myöntämistä ja kunnan maksusitoumuksia tulee jatkaa. Uudet päätökset tulee tehdä ripeästi, jotta kuntalaiset pääsevät perustason sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin ilman viivettä.
- 2.** Sosiaali- ja terveydenhuoltoa toteutetaan kaikilla sote-palveluiden järjestämistavoilla (oma tuotanto, ostopalvelut ja palvelusetelit).
- 3.** Palvelusetelit ja ostopalvelut ovat kunnille hyvä väline tukea yrittäjyyttä ja mahdollistaa yrityksille saada jalansijaa ja lisäliiketoimintaa.

PALVELUSETELIT:

1. Palvelusetelin arvoihin voi tehdä kustannustason nousua vastaavat tarkistukset mahdollisuuksien mukaan jo takautuvasti kriisin alusta eli maaliskuusta lähtien. Koronakriisi on aiheuttanut sote-yrityksille ennakoimatonta kustannustason nousua esimerkiksi henkilöstön sairausloma-, ja karanteenikulujen sekä suojainhankintojen kautta.

2. Palveluseteleihin varattujen määrärahojen riittävyys varmistaa palvelujen saatavuutta. Jos palveluseteleiden myöntäminen kesken vuoden loppuu, kuormitus näkyy julkisen sektorin palveluissa.

Minna Karhunen
toimitusjohtaja
Kuntaliitto

**KUNTA
LIITTO**

Anssi Kujala
varatoimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

 Yrittäjät